

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Νεοελληνική Γλώσσα

Β΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Φτιάχνουμε ομάδες;»

ΙΩΑΝΝΑ ΚΟΣΜΙΔΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σεναρία και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Φτιάχνουμε ομάδες;

Δημιουργός

Ιωάννα Κοσμίδου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Β΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Ιούλιος 2014

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Β΄ Δημοτικού», Βιβλίο Μαθητή, τεύχος α΄, ενότητα 1: Στο δρόμο για το σχολείο και τεύχος γ΄, ενότητα 21: Χρήσιμες οδηγίες.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

14 διδακτικές ώρες

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Α) Ταυτότητες μαθητών: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Β΄ τάξης του Δημοτικού σχολείου, μπορεί όμως να αξιοποιηθεί και από τους μαθητές γειτονικών τάξεων.

Β) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τους Η/Υ και να κατέχουν βασικές δεξιότητες χρήσης τους.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και των προγραμμάτων που αξιοποιούνται στο σενάριο. Πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, καλό θα ήταν να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους που δίνονται στο σενάριο.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου και για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, βιντεοπροβολέας, σύνδεση στο διαδίκτυο ενώ στη σχολική τάξη απαιτείται ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο προτείνεται να υλοποιηθεί τις πρώτες μέρες της σχολικής χρονιάς στη Β' τάξη του Δημοτικού. Στοχεύει στη δημιουργία ομάδων και στη σύνταξη των κανόνων της τάξης, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί το σωστό κλίμα. Αρχικά, δημιουργείται το κοινωνιόγραμμα της τάξης, το οποίο αξιοποιεί ο δάσκαλος για την ένταξη όλων των μαθητών στις ομάδες, και στη συνέχεια οι μαθητές εργάζονται σε μια κοινή παρουσίαση για τα μέλη της ευρύτερης ομάδας της τάξης. Στα επόμενα στάδια σχηματίζονται δυνάδες και τετράδες, συντάσσονται οι κανόνες, υπογράφονται

και αναρτώνται στην τάξη. Στο τέλος, αντικείμενο διαπραγμάτευσης αποτελούν οι βασικές αρχές οι οποίες θα πρέπει να διέπουν τη λειτουργία της ομάδας.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η σχολική τάξη είναι ένα σαφές, ορισμένο και οργανωμένο πλαίσιο κοινωνικής αλληλεπίδρασης (Τσιρώνης 2008: 127) και αποτελεί ένα κοινωνικό σύστημα με ιδιαίτερη διάρθρωση και πλέγμα ζωτικών σχέσεων (Μπίκος 2009: 69). Η σημασία των σχέσεων του παιδιού με τους συνομηλίκους του είναι μεγάλη τόσο για την κοινωνική, γνωστική και συναισθηματική του ανάπτυξη όσο και για την ανάπτυξη δεξιοτήτων για διαπροσωπικές σχέσεις και τη μελλοντική του ένταξη στην κοινωνική ζωή. Πιο συγκεκριμένα, τυχόν απόρριψη από την πλευρά των συνομηλίκων μπορεί να προκαλέσει στο παιδί αυξημένο άγχος, χαμηλή αυτοεκτίμηση, εχθρότητα και να επηρεάσει αρνητικά την κατοπινή κοινωνική προσαρμογή του, η οποία με τη σειρά της οδηγεί σε περαιτέρω απόρριψη (Asher & Coie στο Μπίκος 2009: 75).

Σήμερα εκπαιδευτικοί και κοινωνικοί λόγοι επιβάλλουν την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας, όπως οι αυξανόμενες ανάγκες κοινωνικοποίησης, οι νέες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες, οι δημογραφικές αλλαγές, ψυχολογικοί λόγοι και διδακτικοί λόγοι, π.χ. ενεργός εμπλοκή όλων των μαθητών, εξασφάλιση αυτενέργειας, η ανομοιογένεια της τάξης, τα προβλήματα συμπεριφοράς από τη μη εμπλοκή, η αύξηση του χρόνου εμπλοκής κλπ. (Ματσαγγούρας 2000: 15-16).

Μέσα σε αυτήν την προοπτική αναδεικνύεται η σημασία της επιλογής της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου διδασκαλίας και ταυτόχρονα της εφαρμογής ειδικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, που αποσκοπούν στην ανάπτυξη ευκαιριών θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των μελών της σχολικής τάξης και υλοποιούνται με βιωματικό και συνεργατικό τρόπο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να αντιληφθούν την αξία και τη δύναμη της ομάδας.
- Να παίζουν ένα απλό παιχνίδι ακολουθώντας τους κανόνες του.
- Να μάθουν τις βασικές αρχές που ρυθμίζουν τη συμπεριφορά στην τάξη.
- Να μάθουν για την αξία των κανόνων στην καθημερινότητα και για την ύπαρξη κανόνων σε άλλα πλαίσια πέρα από το σχολικό.
- Να έρθουν σε επαφή με το εκπαιδευτικό παραμύθι «Παραμύθι χωρίς σύνορα».

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να ασκηθούν στον προφορικό τους λόγο.
- Να ακροώνται, να διατυπώνουν υποθέσεις, να εξηγούν και να επιχειρηματολογούν.
- Να συντάσσουν απλές προτάσεις με τα βιογραφικά τους στοιχεία και να τις γράφουν ορθογραφημένα.
- Να συντάσσουν τους κανόνες της τάξης τους ορθογραφημένα και με σωστή σύνταξη.
- Να ασκηθούν στην ανάγνωση.
- Να γνωρίσουν τους τρόπους που γράφονται οι κανόνες.
- Να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.
- Να γράφουν λέξεις με κεφαλαία γράμματα.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές επιδιώκεται:

- Να αποκτήσουν βασικές δεξιότητες στη χρήση του Η/Υ.

- Να αναζητούν τις ερμηνείες λέξεων στο «Εικονογραφημένο Λεξικό της Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού».
- Να συμπληρώνουν με τα στοιχεία που λείπουν τις διαφάνειες ενός αρχείου παρουσίασης.
- Να γράφουν λέξεις και απλές προτάσεις στον κειμενογράφο.
- Να δημιουργούν τα δικά τους έργα στο πρόγραμμα ζωγραφικής Tuxpaint.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες συνεργατικού τύπου και γι' αυτό αναμένεται να αποκτήσουν δεξιότητες συνεργασίας, να γίνουν υπεύθυνοι, να αποκτήσουν ομαδικές και κοινωνικές ικανότητες και να αναπτύξουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Ο εκπαιδευτικός δημιουργεί συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, στα πλαίσια του οποίου επικρατεί θετική αλληλεπίδραση ανάμεσα στα μέλη της ομάδας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου μπορούν να αποτελέσουν οι [δύο εισαγωγικές σελίδες](#) του α΄ τεύχους του βιβλίου «Γλώσσα Β΄ Δημοτικού» (σ. 6-7). Επίσης, το σενάριο μπορεί να συσχετιστεί με την 21η ενότητα με τίτλο [Χρήσιμες οδηγίες](#) («Γλώσσα Β΄ Δημοτικού», τεύχος γ΄, σ. 44-50). Σκοπός του σεναρίου είναι η δημιουργία ομάδων και η σύνταξη κανόνων ρύθμισης της συμπεριφοράς στην τάξη για τη δημιουργία καλού κλίματος.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το εκπαιδευτικό σενάριο είναι συμβατό με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003), αφού οι στόχοι του αποτελούν και στόχους του Αναλυτικού Προγράμματος. Ο κεντρικός άξονάς του αφορά στη Γλώσσα και ειδικότερα στην άσκηση του προφορικού λόγου, στην παραγωγή

γραφτού λόγου (γράψιμο λέξεων και προτάσεων - κανόνων), στον εμπλουτισμό του λεξιλογίου και στη γραφή κεφαλαίων και πεζών γραμμάτων.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το διαδίκτυο.

Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

- 1) Το λογιστικό φύλλο, για τη δημιουργία του κοινωνιογράμματος της τάξης
- 2) Το λογισμικό παρουσίασης, για τη δημιουργία του ατομικού προφίλ μαθητή και των κανόνων της τάξης.
- 3) Το διαδίκτυο, για τη σύνδεση με ιστότοπους που περιέχουν υλικό σχετικό με το σενάριο.
- 4) Το περιβάλλον ζωγραφικής Tuxpaint, για τη δημιουργία των εικαστικών έργων των παιδιών.
- 5) Το διαδικτυακό συνεργατικό περιβάλλον [Google Drive](#), για την ταυτόχρονη εργασία σε κοινά αρχεία.

Κείμενα

Σχολικά βιβλία

«Γλώσσα Β΄ Δημοτικού», βιβλίο μαθητή, α΄ τεύχος, ενότητα 1 [Τώρα που ανοίγεις αυτό το βιβλίο](#), σ. 6-7.

«[Εικονογραφημένο λεξικό της Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού](#)», διαθέσιμο στα Διαδραστικά σχολικά βιβλία του Ψηφιακού Σχολείου.

Άλλα κείμενα

[Αθηνά-Υγεία-OKANA](#). 2010. [Παραμύθι χωρίς σύνορα](#). Αθήνα.

Τραγούδια

«[Καλοκαίρι](#)», από τον δίσκο *Το κούρεμα*, στίχοι-ερμηνεία-μουσική: Δ. Σαββόπουλος, 1989.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η και 2η διδακτική ώρα

(Εργασία στην ολομέλεια και σε ομάδες, αίθουσα διδασκαλίας)

Ξεκινάμε την υλοποίηση του σεναρίου μας δημιουργώντας το κοινωνιόγραμμα της τάξης, τα αποτελέσματα του οποίου θα αξιοποιηθούν από τον εκπαιδευτικό για την ένταξη όλων των μαθητών στις ομάδες που θα δημιουργηθούν. Αρχικά εξηγούμε ότι, επειδή τη νέα χρονιά θα υλοποιούμε συχνά ομαδικές δραστηριότητες, θα δημιουργήσουμε ομάδες των 4 μαθητών. Η δημιουργία των ομάδων θα γίνει σταδιακά.

Στη συνέχεια, δίνουμε το [1ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE1») με δύο ερωτήσεις:

- Με ποιους συμμαθητές σου θα ήθελες να εργάζεσαι στην ίδια ομάδα;
- Με ποιους συμμαθητές σου δε θα ήθελες να εργάζεσαι στην ίδια ομάδα;

Κατά τη διαδικασία αυτή ενημερώνουμε τους μαθητές ότι, επειδή οι απαντήσεις τους είναι μυστικές, πρέπει να τις διπλώσουν προσεκτικά και να τις ρίξουν σε ένα κουτί που έχουμε προηγουμένως ετοιμάσει γι' αυτόν τον σκοπό. Τις απαντήσεις τις περνάμε στο αρχείο του λογιστικού φύλλου με τίτλο «Koinoniogramma», που δίνεται στον φάκελο συνοδευτικού υλικού, και μελετάμε τα αποτελέσματα, για να βγάλουμε συμπεράσματα.

3η και 4η διδακτική ώρα

(Εργασία ατομικά, σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα διδασκαλίας)

Το δεύτερο διδακτικό δίωρο υλοποιούμε μια δραστηριότητα με στόχο να ξαναθυμηθούμε τα ονοματεπώνυμά μας, να μάθουμε κάποια βιογραφικά στοιχεία ο ένας για τον άλλον και να γνωρίσουμε τυχόν νέους συμμαθητές μας.

Εργαζόμαστε αρχικά στη σελίδα 6 του [σχολικού βιβλίου](#) «Γλώσσα Β' Δημοτικού» (α' τεύχος) και γνωρίζουμε τους πρωταγωνιστές του βιβλίου μας. Στη

συνέχεια, είτε χωριζόμαστε σε ομάδες με τυχαίο τρόπο είτε στην ολομέλεια εργαζόμαστε στο περιβάλλον [Google Drive](#) με στόχο τη δημιουργία μιας παρουσίασης με τίτλο «[Η τάξη μου... στη Β΄ Δημοτικού](#)» (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «H_taxi_mou»). Κάθε διαφάνειά της είναι αφιερωμένη σε έναν μαθητή και περιλαμβάνει μια φωτογραφία και τις τέσσερις ημιδομημένες προτάσεις του βιβλίου «[Γλώσσα Β΄ Δημοτικού](#)» στη σελίδα 7. Δίνουμε σε κάθε μαθητή τον αριθμό της διαφάνειάς του στην οποία θα συμπληρώσει ένα σύντομο βιογραφικό. Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία, προβάλλουμε την παρουσίαση στην ολομέλεια και ο κάθε μαθητής παρουσιάζει τον εαυτό του. Εκτυπώνουμε τις διαφάνειες, τοποθετούμε σε αυτές τις φωτογραφίες των μαθητών, κατασκευάζουμε το δέντρο της τάξης και τις τοιχοκολλούμε σε αυτό. Σημειώνουμε, επίσης, τις ημερομηνίες των γενεθλίων στο ημερολόγιο της τάξης, έτσι ώστε να γνωρίζουμε όλοι τα γενέθλιά μας.

Στο τέλος, σηκώνόμαστε όλοι όρθιοι και παίζουμε το παιχνίδι με το κουβάρι με στόχο το δέσιμο της ομάδας. Κάνουμε έναν κύκλο και δίνουμε την άκρη του σε έναν μαθητή. Αυτός πρέπει να τυλίξει λίγο νήμα στα δάχτυλά του και να πετάξει το κουβάρι σε όποιον συμμαθητή ή συμμαθήτριά του θέλει λέγοντας ταυτόχρονα το όνομά του. Όροι του παιχνιδιού:

- Δεν πρέπει να σταλεί δύο φορές το κουβάρι στον ίδιο μαθητή.
- Το παιχνίδι τελειώνει, όταν σχηματιστεί ένα πλέγμα και όλοι έχουν νήμα στο χέρι τους.

5η και 6η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, αίθουσα διδασκαλίας)

Το τρίτο διδακτικό δίωρο ετοιμάζουμε μια έκπληξη για τα παιδιά. Παραμερίζουμε τα θρανία, σχηματίζουμε έναν κύκλο με τις καρέκλες και καθόμαστε όλοι σε αυτές με τυχαίο τρόπο. Εξηγούμε ότι θα δημιουργήσουμε ομάδες με έναν διαφορετικό τρόπο και ότι χρειαζόμαστε τη συνεργασία αλλά και τη συμμετοχή όλων, έτσι ώστε να μπορέσουμε να επιτύχουμε τον στόχο μας.

Σχηματισμός δυάδας

Αρχικά ζητάμε να επιλέξουν έναν συμμαθητή ή συμμαθήτριά τους που δεν έχουν συνεργαστεί ποτέ ή που δεν έχουν καθίσει ποτέ μαζί ή που δεν παίζουν ποτέ μαζί και να σχηματίσουν δυάδες. Σε αυτό το σημείο, με βάση τα αποτελέσματα του κοινωνιογράμματος, προσπαθούμε να εντάξουμε και μαθητές που έχουν χαμηλή δημοτικότητα. Στη συνέχεια, ακούμε το 1^ο λεπτό από το τραγούδι του Διονύση Σαββόπουλου με τίτλο «[Καλοκαίρι](#)», με στόχο να δημιουργήσουμε κατάλληλη ατμόσφαιρα. Αλλάζουμε το επίπεδο ζουμ στο 150%, διαβάζουμε όλοι μαζί τους στίχους της 1ης στροφής του τραγουδιού που ακούσαμε (δίνονται κάτω από το τραγούδι) και συζητάμε για το καλοκαίρι. Ζητούμε από κάθε ζευγάρι να διαλέξει τον χώρο του μέσα στην τάξη, να απομονωθεί και να ανατρέξει στο καλοκαίρι που μόλις έφυγε (εναλλακτικά στην περσινή σχολική χρονιά) και να θυμηθεί κάτι ευχάριστο, μια ανάμνηση που τους δημιουργεί θετικά συναισθήματα. Την ανάμνηση αυτή να τη μοιραστούν μεταξύ τους και να τη συζητήσουν. Στόχος μας είναι να χτιστεί σχέση με «υλικά» από τη θετική εμπειρία που θα αναδυθεί. Τέλος, μόλις ολοκληρωθεί η φάση αυτή, το κάθε ζευγάρι παρουσιάζει στην ολομέλεια τη θετική ανάμνησή του. Ακολουθεί συζήτηση για τις εμπειρίες όλων των ζευγαριών. Υπάρχουν ομοιότητες άραγε;

7η και 8η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής)

Σχηματισμός τετράδας

Στη φάση αυτή η κάθε δυάδα με το ίδιο κριτήριο ζητάμε να επιλέξει μια άλλη δυάδα, για να σχηματιστούν τετράδες, ώστε να ξεκινήσει η εργασία σε ένα κοινό θέμα που δεν είναι άλλο από το να εντοπίσουμε τα λάθη που κάνουμε όλοι μας καθημερινά και χαλάμε το καλό κλίμα της τάξης καθώς και τους κανόνες που πρέπει να τηρούμε, για να ρυθμίσουμε τη συμπεριφορά μας την καινούρια σχολική χρονιά.

Δίνουμε στις ομάδες μια παρουσίαση (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «Κανones») και ορίζουμε ότι κάθε ομάδα θα εργαστεί σε 2 διαφάνειες. Ακολουθεί συζήτηση σχετικά με τη σωστή ή λάθος συμπεριφορά που παρουσιάζεται στις εικόνες των διαφανειών και από όλους μαζί συνεργατικά διατυπώνονται και γράφονται οι κανόνες.

Στη συνέχεια, η κάθε ομάδα δίνει ένα όνομα στην ομάδα και όλοι μαζί ζωγραφίζουν κάτι στο Tuxpaint για την ομάδα τους. Στο τέλος, καταγράφουν τα ονόματα των μελών της ομάδας και ορίζουν έναν εκπρόσωπο, ο οποίος παρουσιάζει τα αποτελέσματα της κουβέντας τους στην ολομέλεια.

9η και 10η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής)

Σε αυτό το στάδιο, παρουσιάζουμε τους κανόνες των ομάδων, αφού τους συγκεντρώσουμε σε ένα αρχείο (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο: «Κανones»), και δίνουμε έναν τίτλο στην παρουσίασή μας. Ακολουθεί συζήτηση για τον τρόπο που πρέπει να γράφουμε τους κανόνες (Προστακτική, Υποτακτική, Οριστική). Αποφασίζουμε τον τρόπο που θα τους γράψουμε, βελτιώνουμε όσους γράψαμε στην ολομέλεια και καταλήγουμε στους τελικούς κανόνες της τάξης. Τους εκτυπώνουμε, τους υπογράφουμε όλα τα μέλη και τους τοιχοκολλούμε σε εμφανές σημείο στην τάξη.

11η και 12η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής ή αίθουσα διδασκαλίας)

Το δίωρο αυτό διαβάζουμε το «[Παραμύθι χωρίς σύνορα](#)», το οποίο στις 12 ενότητες του διαπραγματεύεται θέματα που σχετίζονται με την ομάδα. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει και να επεξεργαστεί σε βάθος (επομένως ίσως να αφιερώσει περισσότερο

χρόνο από αυτόν που προτείνεται) όσες από αυτές ανταποκρίνονται στις ανάγκες της δικής του ομάδας, που είναι η τάξη του.

Το παραμύθι είναι η ιστορία έξι ζώων που ζουν σε ένα δάσος, αλλά εξαιτίας μιας πυρκαγιάς αναγκάζονται να το εγκαταλείψουν εσπευσμένα. Μετά από ένα περιπετειώδες ταξίδι, ναυαγούν σε ένα άγνωστο νησί, όπου συναντούν τρεις από τους κατοίκους του. Εκεί, για να επιβιώσουν, αναγκάζονται να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες, να γνωρίσουν τον νέο τόπο διαμονής τους και τους κατοίκους του, να αποδεχθούν το ένα το άλλο και να συνεργαστούν.

Τα θέματα που πραγματεύεται το παραμύθι και τα οποία θα αγγίξουμε και θα συζητήσουμε, όσο η ηλικία των παιδιών το επιτρέπει, είναι:

- Αποδοχή και ενσωμάτωση της διαφορετικότητας.
- Συνεργασία, ομαδικότητα, υπευθυνότητα.
- Επικοινωνία.
- Ηγεσία, ιεραρχία.
- Διαχείριση κρίσεων.
- Επίλυση συγκρούσεων.
- Συναισθήματα.
- Λήψη αποφάσεων.
- Ατομική και κοινωνική ευθύνη.

13η και 14η διδακτική ώρα

(Εργασία σε ομάδες και στην ολομέλεια, εργαστήριο πληροφορικής)

Στο τελευταίο διδακτικό δίωρο θα συζητήσουμε για κάποιες βασικές αρχές στις οποίες θα στηρίζονται οι ομάδες. Σε αυτό θα μας βοηθήσει πολύ και το προηγούμενο διδακτικό δίωρο. Εργαζόμαστε στο [2ο Φύλλο εργασίας](#) (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «FE2»): στην πρώτη άσκηση βρίσκουμε τις κρυμμένες λέξεις στο σύννεφο λέξεων, στη δεύτερη άσκηση βρίσκουμε την ερμηνεία τους στο [«Εικονογραφημένο λεξικό της Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού»](#). Πρόκειται για τις λέξεις

«σεβασμός» (σ. 384), «επικοινωνία» (σ. 133), «συνέπεια» (σ. 434), «υπομονή» (σ. 478), «εμπιστοσύνη» (σ. 125), «ευγένεια» (σ. 143), «συνεργασία» (σ. 434). Στην τρίτη άσκηση δημιουργούμε καρτελάκια τα οποία εκτυπώνουμε και τοιχοκολλούμε στην τάξη μας, για να θυμόμαστε καθημερινά αυτές τις λέξεις.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1ο Φύλλο Εργασίας

Ημερομηνία:

Ομάδα:

1. Με ποιους συμμαθητές σου θα ήθελες να εργάζεσαι στην ίδια ομάδα;

.....

.....

.....

2. Με ποιους συμμαθητές σου δε θα ήθελες να εργάζεσαι στην ίδια ομάδα;

.....

.....

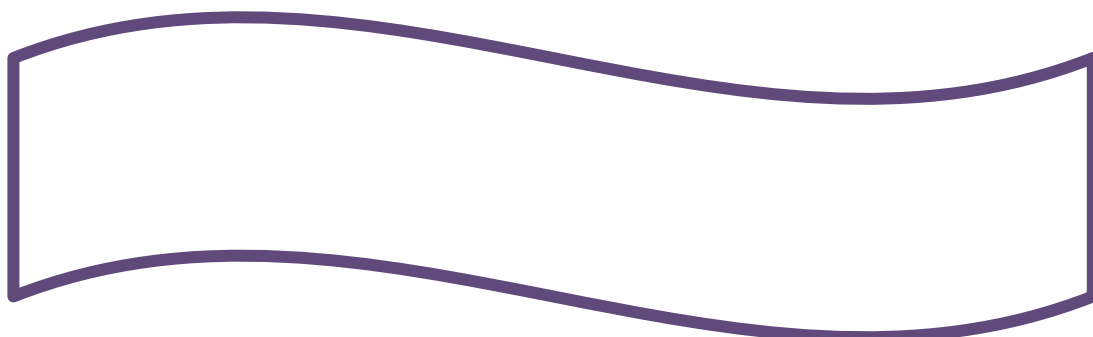
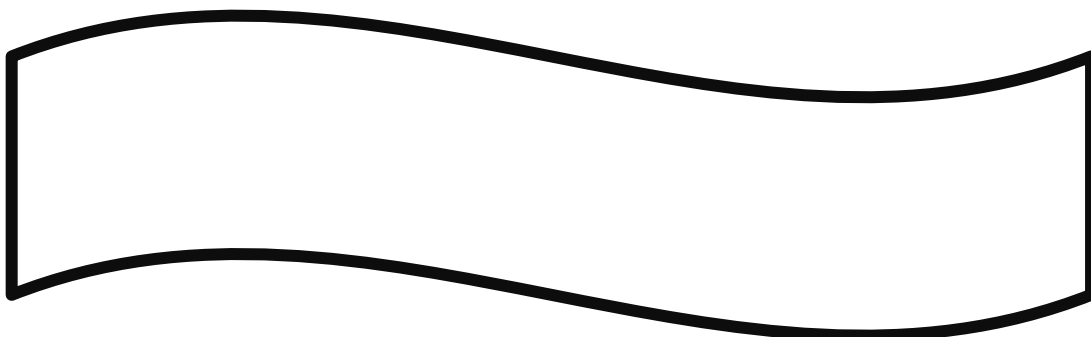
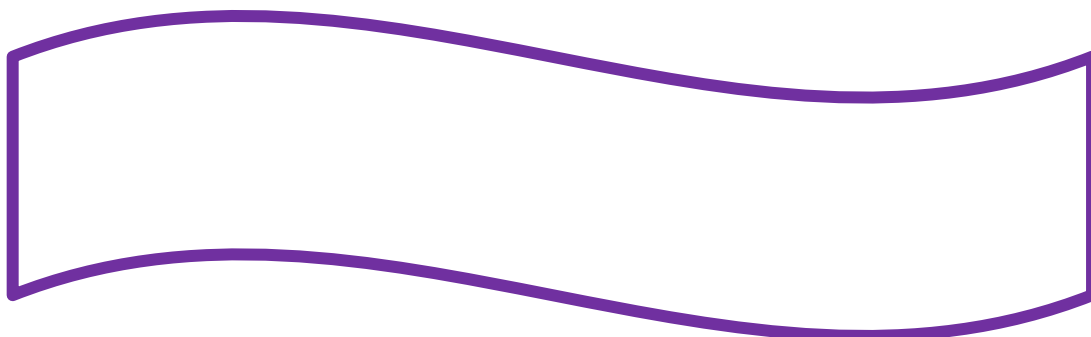
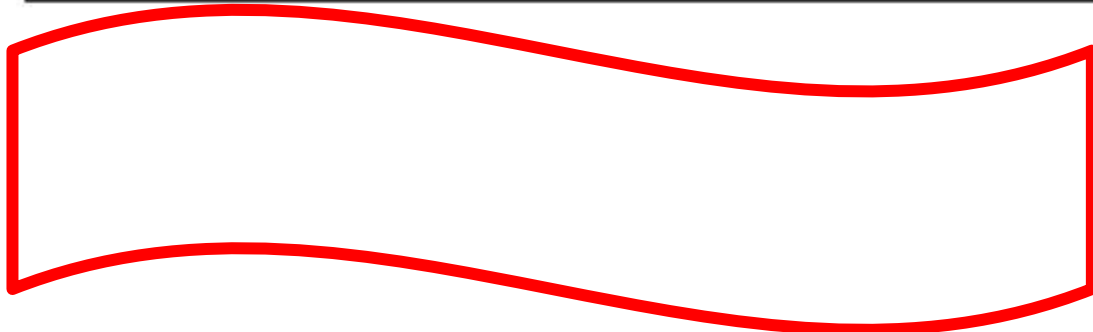
.....

-
-
-
2. Να γράψετε στα παρακάτω καρτελάκια με κεφαλαία γράμματα τις αρχές της ομάδας:
(σεβασμός, επικοινωνία, συνέπεια, υπομονή, εμπιστοσύνη, ευγένεια, συνεργασία)

.....

.....

.....

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Ως επέκταση μπορούμε:

- Να ασχοληθούμε με δραστηριότητες για την ενδυνάμωση της ομάδας. Υλικό μπορούμε να βρούμε στον δικτυακό τόπο της ΕΨΥΠΕ.
- Να αφιερώσουμε περισσότερο χρόνο και να υλοποιήσουμε τις δραστηριότητες που προτείνονται από το «Παραμύθι χωρίς σύνορα».

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ο χρόνος που προτείνεται για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του σεναρίου είναι ενδεικτικός. Ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης, μπορεί να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος για την ενδυνάμωση των ομάδων. Προς αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να συμβάλουν και πολλά παιχνίδια. Σε κάθε περίπτωση, ο εκπαιδευτικός, ο οποίος γνωρίζει τους μαθητές του και τις ανάγκες τους, έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει τις δραστηριότητες ή τους στόχους στα δεδομένα της τάξης του κατά την εφαρμογή του σεναρίου, ώστε να επιτευχθούν τα μέγιστα μαθησιακά αποτελέσματα.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κατσιφή – Χαραλαμπίδη, Σ., (χ.χ.). [Ενδεικτικά σχέδια εργασίας: Α. «Δέσιμο ομάδας-συμβόλαιο». Β. «Κανόνες».](#)

Ματσαγγούρας, Η. 2000. Η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: «Γιατί», «Πώς», «Πότε» και «για Ποιους». Διήμερο Επιστημονικό Συμπόσιο: *Η εφαρμογή της ομαδοκεντρικής διδασκαλίας - Τάσεις και εφαρμογές*. Θεσσαλονίκη, 8-9 Δεκεμβρίου 2000. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο:

https://docs.google.com/file/d/0B2IZVAZbDJfHYzQyYjM1MzgtN2YzYi00ZDg4LWEyZTkZTE4OWZiZTFkNzdl/edit?hl=en_US (16/07/2014).

Μπίκος, Κ. 2008. Κοινωνικές σχέσεις στην τάξη εφήβων με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Στο Ζ. Παπαναούμ, *Οδηγός επιμόρφωσης. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αγωγή*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής – ΥΠΕΠΘ, 89 - 110

Μπίκος, Κ. 2009. *Αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τσιρώνης, Χ. 2008. Κοινωνική αλληλεπίδραση και κοινωνικές σχέσεις στο σχολείο. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στην ενσωμάτωση των μαθητών. Στο: Ζ. Παπαναούμ, *Οδηγός επιμόρφωσης. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Αγωγή*,. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής – ΥΠΕΠΘ, 123 - 140

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003. *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip (13/04/2013).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στον φάκελο συνοδευτικού υλικού δίνονται τα εξής αρχεία:

- Αρχείο λογιστικού φύλλου «Koinoniogramma.xlsx» του Μπαλκίζα Νικόλαου.
- Αρχεία παρουσίασης «Η τάξη μου» και «Κανόνες».
- Αρχεία εγγράφου με τα δύο φύλλα εργασίας.